

## СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ПРОЗА ПРО ЕМІГРАЦІЮ: ЖАНРОВА СПЕЦИФІКА

Український еміграційний дискурс демонструє найрізноманітніші, самобутні, інколи неоднозначні жанрові форми. Така масштабність та неординарність жанрових утворень дозволяє розширити наукове уявлення про сам феномен еміграції в її художньому осмисленні.

У вітчизняному літературознавстві не робилося спроб системного аналізу цієї проблеми, у постановці та вирішенні якої звертають увагу праці, що розкривають питання художньої форми та жанру — І. Бондар-Терещенко [3], Я. Голобородько [5], М. Крупка [16], П. Сорока [21] та ін.

Отже, назріла необхідність дослідження жанрового розмаїття сучасної української прози про еміграцію як у найбільш типових, так і нетривіальних наративних вираженнях, що, власне, і визначає мету нашої статті. Художній матеріал складають твори материкових та зарубіжних українських авторів — Е. Андіївської, Ю. Андруховича, О. Галич, О. Драчковської, С. Жадана, О. Забужко, Ф. Зубанича, І. Карпи, Є. Кононенко, Ю. Мейгеша, І. Роздобудько, Г. Тарасюк, Л. Ткач.

Жанрова палітра прози емігрантського звучання визначається двома основними моментами: по-перше, ступенем концентрації емігрантського тематичного ресурсу, коли у творі тема еміграції може виступати як основна, так і у вигляді допоміжного, не домінуючого тематичного фокусу в репертуарному ряді; по-друге, художніми завданнями, які ставить автор та відповідними прийомами їх утілення. І у першому, і в другому випадках спостерігаються певні закономірності в жанровій модифікації. У такому розумінні «Будь-який текст — це одночасно конкретизація жанру і відступ від нього; він представляє ідеальну модель літературної форми: дослідження

відповідності, а також і вихід за межі моделі, — розкривають оригінальність твору та його функціонування» (переклад — Г. С.) [17, 97].

Якщо говорити про тексти, які цілком відповідають проблемам і феномену еміграції, то звертає увагу освоєння жанрових форм, направлених на достовірне відтворення: а) процесів, обстановки, історії, особливостей поведінки, умов праці, побуту — самої сутності еміграції в усій її повноті та складності; б) психологічного стану на перехідному, вкрай протирічному та надзвичайно болісному етапі життя. Таким чином — в одному випадку відзначається прагнення до максимальної точності у передачі тієї чи іншої події або ж у портретному описі одного з героїв, що призводить до залучення в художній простір документальних, мемуарних, інколи архівних історичних елементів, в іншому — відтворення складних внутрішніх процесів, що викликані існуванням в іншому культурному середовищі.

Приклад художньої достовірності — новелістика Ф. Зубанича. В змалюванні історії, умов переселення та життя українців в Австралії чи в Канаді, автор звертається до родинної хроніки («Молитва на чужині»), наводить природничі, географічні факти («Не одинокє дерево в степу»), використовує спогади учасників переселення («Смереки в кленовому лісі»), вводить подорожні замітки («Не зраджуйте мене ноги»), розгортає філософські узагальнення («Громи б'ють у найвищі дерева»), проводить притчові паралелі («Про осиротілу скрипку та велику родину Василя»). Таке широке застосування переконливих за художністю засобів створює ефект відповідності історичним реаліям в аспекті їх втілення в долі героїв.

Проте якщо прозу Ф. Зубанича в її жанровій своєрідності можна розглядати як документальну, але художньо розгорнуту новелістику, то враження, Л. Ткач від подорожі містами та селами України відповідають, на нашу думку, жанровому різновиду подорожніх нарисів, які не позбавлені, утім, естетизованих переживань та прямої авторської участі в сюжетній орнаменталізації. Так, у нарисі «Моя дванадцята подорож в Україну» авторка відгукується на найбільш злободенні соціальні теми часів Майдану. Знайомство

з архітектурними пам'ятниками, спостереження за життям у провінції та столиці, бесіди з «пересічними українцями», відвідування виставок, музеїв — все це, у цілому відповідаючи канону подорожнього нарису, додатково має імпліцитний місіонерський посил відвертих переживань та настанов із побажаннями «... мудрості й витривалості новим українським володарям» [24, 164].

Показово, що саме українська зарубіжна писемність, у колах якої укорінилася міфологема місіонерства, демонструє художнє переформатування жанру проповіді, який багато у чому співвідноситься з класичним, у нашому розумінні, зразком цього жанрового різновиду, книгою поета-метафізика Джона Донна «Звернення до Господа в годину потреби й біди». Поєднання в одному творі релігійної та революційної риторики, богословського трактату, політичних звернень, злободенних заміток, поетичних імпресій, подорожніх вражень та мемуарних форм, як, наприклад, в оповіданні Л. Ткач «Чужино, чужино...», часто закінчується в акцентованому проповідницькому ракурсі: «Співаємо щонеділі в церкві: “Боже, нам єдність подай» ВІН дивиться, чекає, чи здогадаються самі... чи чомусь навчила їх історія... чи поки що не доросли до тієї омріяної ЄДНОСТІ... , бо «не так тії вороженьки», як «любі друзі» ... доки народ дозволить глумитися над собою.... коли із нього прийде новітній Вашингтон... Він ще чекає...» [24, 94].

На цьому тлі досить помітним є роман Ю. Мейгаша «Стихія», в якому автор намагається осмислити життя окремої людини і її родини в широкому часопросторі, що охоплює різні соціально-політичні системи — Радянський Союз і Америку. Це, в свою чергу, передбачає концептуально вибудовані аксіологічні нарації та певні(як наслідок) філософські узагальнення з ідеологічним підтекстом. Такий підхід до творчості прозаїка знаходимо і в дослідників його художнього доробку, які вважають правильним вивчати «Стихію» як «багатоплановий філософський роман» [18, 70].

По-іншому бачиться новелістика Г. Тарасюк, оскільки домінуючим принципом її жанрового визначення є психологічні стани та ліричні настрої.

Тому твори авторки можна позиціонувати як лірико-психологічні новели. Так, наприклад, у «Янголі з України», фабула розгортається не стільки з події (негативне, ревниве ставлення гречанки Філофеї до української заробітчани Зої, яка приїхала до Греції разом із хворою дитиною; трагічна загибель українки; прозріння і катарсис Філофеї в момент переживання смерті та прагнення, щоб в родині залишився «цей нежданий... несподіваний маленький янгол... з України...» [23, 315]), скільки з психологічної напруги, прихованої в підтексті, але не розгорнутої в сюжеті події — чорнобильська катастрофа, викликана нею хвороба дівчинки, вимушене заробітчання з метою зцілення дитини. Саме в такому подієвому ракурсі дискурс, організовуючи вихідний життєвий матеріал (Чорнобиль — хвороба — еміграція) розгортає сюжет у двох планах — у зовнішньому порядку того, що відбувається й у внутрішньому — замовчуванні.

Подібну жанрову організацію, коли саме внутрішній світ, психологічне життя, а не події мотивують комплекс читацьких очікувань та сприйняття, спостерігається і в інших авторів, наприклад, у таких як І. Роздобудько та Є. Кононенко. Так, І. Роздобудько («Він: Ранковий прибиральник») знайшла можливим реалізувати у формі класичного роману емігрантську історію, яка наповнена цікавими епізодами, психологізмом, інтроспективними спостереженнями. Своєрідно трансформуючи романну форму, розширюючи її підтекст, авторка використовує прийом подвійної оповіді за допомогою вкраплення до власного тексту роману Е. Ремарка — одного з найяскравіших виразників «еміграційної ноти». Таке рішення призводить до ефекту смислової поліфонії, яка викликає у реципієнта реляції між самою оповіддю та твором Е. Ремарка, що на жанровому рівні демонструється у формі роману в романі. Очевидно, що такий прийом «збільшення» роману свідчить лише про прагнення додаткового акцентування, максимально можливого розширення проблеми еміграції.

Якщо І. Роздобудько, звертаючись до жанру роману прагне художньо втілити своєрідну узагальнену історію «наших» на заробітках за кордоном, то

твори Є. Кононенко, як у малій (новели), так і у великій (роман) жанрових формах, побудовані на принципі відповідності певним достовірним історіям із життя наших співвітчизників у їх сприйнятті західною цивілізацією. Звідси в її творах змішування художнього, наукового, публіцистичного стилів. Як наслідок — твори Є. Кононенко утворюють інсталяцію різнопланових жанрових утворень, які продукують принцип правдоподібності, що насичує еміграційний дискурс реальною життєвою атмосферою, деталями повсякденності, психологічною достовірністю.

Для порівняння, якщо у Г.Тарасюк, І. Роздобудько чи Є. Кононенко т.зв. заробітчанська еміграція слугує своєрідним подієвим фоном в актуалізації художніх інтенцій, то в творчості інших авторів, в тому числі тих, хто безпосередньо був або ще знаходиться на заробітках за кордоном, явище вимушеної економічної еміграції отримує суворе (і предметне, і психологічне) оформлення. Суворая реальність трудової еміграції вимагає відповідного переконливого жанрового вирішення. Так, аналізуючи твір О. Галич «Всі дороги ведуть до Риму», З. Жук справедливо відзначає появу в сучасній українській прозі добротної реалістичної писемності, яка викликана феноменом заробітчанства: «Отже, в Україні нині таки існує добра реалістична проза. Це добре. Шкода, не літературні пошуки в основі такого поступу, а смертельно гострі та болісні процеси в нашому суспільстві» [9]. Звідси, мабуть, прагнення окремих авторів давати або незвичайні назви своїм творам (Е. Гата «З Варяг у греки, або історія, накреслена рунами»), або ускладнені, дещо неочікувані жанрові визначення такі як: повість-есе за фрагментами щоденника «Усі дороги ведуть до Риму» О. Галич). Такі ускладнені назви наглядно демонструють наскільки складним, екзистенційно напруженим та психічно неоднозначним є життя українських заробітчани в умовах жорсткої конкуренції, особистісної ментальної несумісності та душевного дискомфорту в західному «раю».

З іншого боку, саме ця, вкрай суворая ситуація змушує відсторонитися від художніх пошуків, повністю правдиво, від першої особи відтворити трудові будні українських працівників на власному прикладі. З цією метою найбільш

вдалим видається жанр щоденникових записів — жанр предметної точності та інтимних одкровень. І показово, що свої щоденникові записки, наприклад, О. Драчковська починає з внутрішнього мовного монологу — найбільш хиткого, у чомусь ризикованого і, зрозуміло, цілком сокровенного тематичного ресурсу. Зізнання в нелюбові до іспанської мови спростовує уявлення про природню толерантність українців і паралельно підкреслює труднощі повної або відносно повної адаптації за кордоном. За цим одкровенням, читача не може очікувати нічого іншого, крім особистісно пережитих переживань, неприхованих подробиць у достатньо обмеженому, лаконічному вираженні. Зрозуміло, чому в передмові до книги О. Драчковської дослідник В. Кожелянко, говорячи про жанрові особливості, дає неоднозначну характеристику «Няньки-неньки»: «З одного боку — це документальна повість, така собі журналістська стаття, розширена до розміру сучасного роману; з іншого — блискуча емоційно-психологічна проза» [7, 3]. Таке достатньо протирічне, і, безумовно, неоднозначне визначення опосередковано вказує не лише на багатоплановість емігрантського дискурсу як такого, але й на складність його жанрової організації. Тому цілком зрозуміло, що в аналізі заробітчанської літератури і, зокрема, творів О. Драчковської все ще немає усталеної думки відносно її жанрової своєрідності. Так, О. Стусенко, не вдаючись до дефініцій, схильний так позиціонувати «Няньку-неньку»: «Можу сказати одне: це не вибірки зі щоденника, як зазначено в підзаголовку, не журналістика й не белетристика. Назву цьому *межижанру* (курсив – Г. С.) я запропонував би просту і ємку: *побутопис*. У нашому випадку – із присмаком іспанської паельї» (курсив – Г. С.)» [22]. Ця цитата додатково підтверджує екзистенційну сконцентрованість заробітчанського тексту, від чого пряма і точна жанрова визначеність у багатьох аспектах принципово неможлива, при тому, що опосередковані ознаки приналежності до того чи іншого жанру очевидні. На нашу думку, говорячи про твори О. Драчковської, варто враховувати пошукові ресурси: по-перше, формально (за визначенням самої авторки) — це щоденник; по-друге, тематичний рівень співвіднесений із

процесами еміграції; по-третє, щоденникові записи містять у собі багато фрагментів іншої жанрової приналежності (мемуарний нарис, документальні підтвердження, природні замальовки, психологічний екскурс, побутопис (за О. Стусенко); по-четверте, авторська інтенція не зовсім чітко орієнтувалась на той чи інший жанровий сегмент. Однак, все це, на наш погляд, лише підтверджує синтетичну природу самого жанру щоденникових записів.

Аналізуючи жанрову специфіку літератури еміграційного дискурсу, відзначимо, що достатньо великий її масив складає т.зв. жіноча проза. І хоча, незалежно від приналежності до певної художньої манери, ті чи інші авторки звертаються до різних жанрових форм, варто відзначити наступне: більшості жіночих творів притаманне концентроване залучення малих, середніх і великих жанрових утворень. Наприклад, роман О. Забужко «Польові дослідження з українського сексу». Це один із небагатьох творів у вітчизняній літературі, який максимально поєднує в собі різні жанрові утворення. На нашу думку, це постмодерний, феміністичний, рефлексивний, натуралістичний роман, який є сугестією жіночого погляду на форму та спосіб викладу жіночих проблем. В цьому контексті саме жіноча манера оповіді та організації художнього матеріалу передбачає залучення найрізноманітніших жанрових елементів художнього письма. І своєрідним епіграфом до жанрового визначення роману О. Забужко може слугувати цитата з газети «Politika», яка винесена в преамбулі до київського видання роману: «Висновок ... по суті моторошний: ... секс є таким, яким є світ, де ним займаються...» [10, 8]. Подібна глобалізація еротичного підтексту цього роману свідчить тільки про те, що головна концепція твору полягає у формулі «світ як ерос» — з українським, жіночим, звісно, забарвленням. Така формула в її українському вимірі передбачає залучення найрізноманітніших жанрових структур, чим і скористалась авторка. Її роман вміщує елементи щоденникових (типово жіночих) одкровенень, психоаналітичних праць, фізіологічних нарисів, етнографічних замальовок, подорожніх нарисів, медичних записів, філософських відступів — всього, що в підсумку актуалізує еміграційний дискурс крізь призму феміністичної

проблематики. Ось чому в нашому розумінні твір О. Забужко варто класифікувати як психоаналітичний роман з етнофізіологічними елементами.

Локалізованим і дещо концентрованим вираженням подібного жанроутворення може бути роман І. Карпи «Фройд би плакав», у якому жанровий варіант художньо актуалізованої психоаналітики, отримав своє повне, адекватне емігрантському тематичному звучанню вираження. По суті, І. Карпа спробувала поєднати в романній формі чотири фундаментальних складових, які визначають жанрові особливості тексту як цілого: а) подорожні замітки (на думку І. Бондаря-Терещенка цей твір, як і роман Н. Сняданко «Колекція пристрастей» або повість-есе О. Галич «Всі дороги ведуть до Риму» відповідає не лише різновиду «туристичного» роману чи «роману-путівнику», але й заробітчансько-прагматичної... літератури виживання» [3]; б) психоаналітичне дослідження; в) етнопсихологію; г) еротизовано-фемінізовану фізіологію — всього, що і визначає жанровий рівень вітчизняної жіночої прози.

Однак, жанрова характеристика літератури про еміграцію не вичерпується виключно жіночою чи чоловічою авторською приналежністю. В більшій мірі її визначають художній метод та сучасні художні тенденції. І те, й інше об'єднане естетикою та практикою постмодернізму, який розгортається в найрізноманітніших течіях — сюрреалізмі, неоромантизмі, магічному реалізмі, герметизмі тощо. Ця лінія виявляє все те, що концентрує і виражає художній дух часу, епоху глобальних етноментальних змін, типовою ілюстрацією чого можуть бути твори Ю. Андруховича. Наприклад, — роман «Перверзія», який поєднує в собі елементи подорожного нарису, детективної історії, сімейної хроніки (в тому числі і в аспекті еміграції і подальшої адаптації однієї з українських родин у західному світі), програмних наукових документів, збірки загадок, інтелектуальних ігор та ребусів — все це дає можливість розглядати твір як традиційний постмодерний роман. Це багатовимірне та рухоме «жанрове полотно» дозволяє говорити про поетику перехідних ритуалів (див. дет. Черниш О. «Венеційський текст у романі Ю. Андруховича

«Перверзія» [27]), яка походить не лише від міфології, але й літературних жанрів.

Говорячи про постмодерну романістику в її еміграційному/міграційному звучанні, не можна не помітити очевидне різночитання жанрових модифікацій того чи іншого твору, що викликане, безумовно, все ще недостатньою теоретичною підготовкою принципу жанрового визначення. Так, говорячи про роман С. Жадана «Ворошиловград» Т. Гундорова відзначає очевидну несумісність своїх поглядів з іншими думками щодо жанрової приналежності твору: «Роман Жадана навряд чи варто сприймати як роман реалістичний, чи соцреалістичний, як говориться у анотації, незважаючи на реальність та бруталність усього зображуваного. Поза конкретикою фізичного у ньому постійно присутня ірреальність метафізичного» [6]. Таке судження, повторюємо, підтверджує не стільки істинність того чи іншого погляду, скільки усталений дисбаланс у науковому обґрунтуванні жанрових форм та різновидів.

Особливо це проявляється в прозі Е. Андіївської. В останніх програмних її творах, жанр винесений у назву книги — «Роман про добру людину» та «Роман про людське призначення». Таке акцентування автора на жанровій організації твору, спонукає розглядати не стільки сам текст, скільки текст як жанр і жанр як текст. Мається на увазі, що будучи, найновішим і найбільш пластичним жанром, роман не вичерпав свій жанровий потенціал, але й навпаки, демонструє перспективність. Як слушно зауважує П. Сорока, названі твори мало чим співвідносяться з канонами класичного роману, що і дає можливість визначити їх як експериментальні: «Цей експериментальний твір («Роман про людське призначення» — Г. С.) з таким же успіхом можна було назвати антироманом» [21, 169]. Така оцінка безпосередньо вказує на абсолютно нові параметри жанрової організації роману, окреслені авторкою. Ці ознаки, на нашу думку, визначаються перш за все творчим посилом, власнеавторськими інтенціями, суттю яких є ідея перебудови світу за допомогою письма. У Е. Андіївської творення тексту поєднується з Творцем і Творенням — текст як світ. У цьому сенсі складно погодитись із П. Сорокою, який вважає, що «... за

оповіддю не видно автора, його автентичної сутності [21, 173]. У нашому ж баченні відбувається повне унікальне об'єднання автора і текста — тіло тавтологічне письму, яке направлене на творіння. В цьому смислі тіло—текст несе в собі магічну, життєбудівну енергію. Тому, цілком погоджуючись із тим, що «у своїх творах Андіївська виступає як Творець світу» [21, 173], варто позиціонувати її твори — в їх жанровому визначенні як обрядові, ритуальні (роман-обряд, роман-ритуал). Така точка зору представляє романістику Е. Андіївської як перформативну творчість (див.дет. Скуртул Г. «Перформатив в еволюції жанрів (за сучасною літературою еміграційного дискурсу)» [20]). Саме в такому ракурсі є доречним, на нашу думку, дослідження «Роману про добру людину» і «Роману про людське призначення» в їх позалітературному, а, точніше, надлітературному вимірі, що, принципово по-новому репрезентує українську літературу про еміграцію.

Отже, загальне представлення жанрових форм та модифікацій в сучасній українській прозі, в якій по-різному осмислюється процес еміграції, демонструє наступне: по-перше, сильна тенденція документально-реалістичного начала того чи іншого жанру; по-друге, спостерігається, прагнення максимальної психологізації творів, що, відповідно, впливає на жанрові дефініції; по-третє, помітно виділяється постмодерна перебудова канонічних жанрів; по-четверте, звертає увагу унікальна перформативна романістика як спосіб осягнення проблем еміграції. Окреслені проблеми не вичерпуються однією статтею і мають перспективу для подальшого вивчення.

### **Список використаних джерел**

1. Андіївська Е. Роман про людське призначення / Емма Андіївська. — К. : Орій, 1992. — 454 с.
2. Андрухович Ю. Перверзія : [роман] / Ю. Андрухович. — Львів : ВНТЛ-Класика, 2004. — 304 с.
3. Бондар-Терещенко І. Туристи чи заробітчани? [Електронний ресурс] / І. Бондар-Терещенко // Дзеркало тижня. — 2007. — №33.— 7 вересня. — Режим доступу : [http://gazeta.dt.ua/CULTURE/turisti\\_chi\\_zarobitchani.html](http://gazeta.dt.ua/CULTURE/turisti_chi_zarobitchani.html)
4. Буженко В. Пустельник на Зеленому Клині / Володар Буженко. — Львів : Місіонер, 1996. — 129 с.

5. Голобородько Я. Українська fashion-література. Тексти і цінності Ірен Роздобудько / Я. Голобородько // Вісник НАН України. — 2010. — № 1. — С. 44—50.
6. Гундорова Т. Ворошиловград і порожнеча [Електронний ресурс] / Т. Гундорова. — Режим доступу : <http://litakcent.com/2011/02/08/voroshylvhrad-i-porozhnecha/>
7. Драчковська О. Нянька-Ненька. Зі щоденника заробітчани / О. Драчковська. — Львів : Кальварія, 2009. — 192 с.
8. Жадан С. Ворошиловград / Сергій Жадан. — Харків : Фоліо, 2010. — 442 с.
9. Жук З. Олеся Галич. Усі дороги ведуть до Риму [Електронний ресурс] / З. Жук. — Режим доступу : <http://www.zahidshid.net/index.php?rt=akt&num=6&start=2>
10. Забужко О. Польові дослідження з українського сексу / Оксана Забужко. — К.: Факт, 2007. — 176 с.
11. Забужко О. Хроніки від Фортінбраса / О. Забужко. — К.: Факт, 1999. — 337 с.
12. Зборовська Н. Прозові рефлексії над мисленням (За «Романом про добру людину» Е. Андіївської / Н. Зборовська // Кур'єр Кривбасу. — 2004. — №9. — С. 117—124.
13. Зубанич Ф. Писанка на кленовому листку: Документальні новели про українців Канади / Ф. Зубанич. — К. : Молодь, 1991. — 240 с.
14. Карпа І. Фройд би плакав [Електронний ресурс] / Ірена Карпа. — Режим доступу : [http://lib.aldebaran.ru/author/karpa irena/karpa irena froid bi plakav/karpa irena froid bi plakav\\_0.html](http://lib.aldebaran.ru/author/karpa irena/karpa irena froid bi plakav/karpa irena froid bi plakav_0.html)
15. Кононенко Є. Повії теж виходять заміж: Новели / Є. Кононенко. — Львів : Кальварія, 2004. — 160 с.
16. Крупка М. Художні версії любовних драм у сучасному прозовому дискурсі (романи О. Забужко, І. Карпи, С. Пиркало) / М. Крупка // Слово і час. — 2007. — №7. — С. 73—79.
17. Пави П. Словарь театра / П. Пави. — М.: Прогресс, 1991. — 504 с.
18. Поп В. Юрій Мейгеш: життя і творчість. Літературно-критичний нарис / В. Поп. — Ужгород: Патент, 1997.— 160 с.
19. Роздобудько І. Він: Ранковий прибиральник. Вона: Шості двері / Ірен Роздобудько. — К. : Нора-Друк, 2007. — 312 с.
20. Скуртул Г. Перформатив в еволюції жанрів (за сучасною літературою еміграційного дискурсу) / Ганна Скуртул // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: Філологічні науки. Випуск 30. — Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2012. — С. 303—308.
21. Сорока П. Експериментальна проза Емми Андіївської / М. Сорока // Березіль. — 1999. — №7—8. — С.169—175.
22. Стусенко О. Риба шукає, де глибше [Електронний ресурс] / О. Стусенко. — Режим доступу : <http://www.litgazeta.com.ua/node/698>

23. Тарасюк Г. Янгол з України. Маленькі романи, новели / Галина Тарасюк. — К. : Либідь, 2006. — 432 с.
24. Ткач Л. Чужина, чужина / Леся Ткач. — К. : Ярославів Вал, 2008. — 215 с.
25. Урицкий А. Юрий Андрухович. Московиада / А. Урицкий // Знамя. — 2001. — №12. — С. 1—3.
26. Чайковська В. «Московіада» Ю. Андруховича – не лише «малий апокаліпсис»... [Електронний ресурс] / В. Чайковська. — Режим доступу : <http://eprints.zu.edu.ua/557/2/05chvtla.pdf>
27. Черниш О. Венеційський текст в романі Ю. Андруховича «Перверзія» [Електронний ресурс] / О. Черниш. — Режим доступу : [http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc\\_gum/Apsf\\_lil/2009\\_22/chernish.pdf](http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Apsf_lil/2009_22/chernish.pdf)

#### Анотація

У статті порушується актуальна, але не достатньо досліджена проблема жанрової специфіки сучасної української прози про еміграцію. Наголошено, що з метою максимальної точності у художньому зображенні тієї чи іншої події, автори часто (і в малих, і у великих жанрах) залучають документальні архівні матеріали, мемуари, щоденникові записи.

Ключові слова: жанр, еміграція, сучасна українська проза, еміграційний дискурс, роман, новелістика.

#### Summary

In the article the author determines the actual problem of genre specificity of modern Ukrainian prose about emigration, that haven't been studied yet. The author defines that to describe some events with maximum exactness in small and big genres the authors usually use documentary archive materials, memoirs and diary notes.

Key words: genre, emigration, modern Ukrainian prose, emigrant discourse, novel, novellistics.